

Derde kwartaal melkvee 2009: dalende kosten, aantrekkende melkprijs

Jakob Jager en Jan Bolhuis

De melkprijs bevindt zich in het derde kwartaal van 2009 duidelijk in een opwaartse trend. Het saldo blijft in het derde kwartaal wel opnieuw onder het niveau van vorig jaar, ondanks lagere voerprijzen.

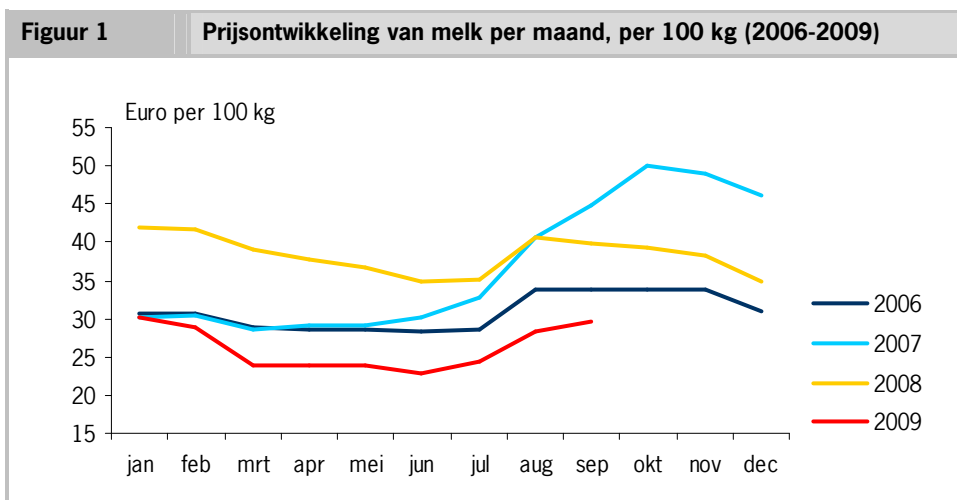
Markt en prijs

In de eerste acht maanden van dit jaar is de melkaanvoer bij de Nederlandse zuivelfabrieken volgens het Productschap Zuivel 2,2% hoger dan in dezelfde periode in 2008. In het lopende quotumjaar (april tot en met augustus) is 3,4% meer melk ontvangen dan vorig jaar. Het vetgehalte is echter 0,5% lager.

In de EU-27 blijft de melkaanvoer tot en met juli in vergelijking met vorig jaar iets achter. Opvallend zijn de uiteenlopende ontwikkelingen in de grotere productielanden. De Franse boeren produceerden tot nu toe in 2009 bijna 5% minder melk, terwijl in Duitsland de melkproductie met 4% is toegenomen. Opgemerkt zij dat de productie in Frankrijk in 2008 nog sterk steeg.

De hoeveelheid in consumptie gebrachte melk is tot en met augustus ruim 10% lager dan vorig jaar, de productie van kaas 2,3% en die van weipoeder zelfs 35% lager. Doordat er minder melk is verwerkt in zuivelproducten, is er aanzienlijk meer melkpoeder geproduceerd. Huishoudens kochten in het eerste halfjaar nauwelijks meer zuivelproducten (+ 0,4%) dan vorig jaar. De consumptie van melk lag ruim 1% lager, die van zuiveldranken is echter met 4,5% toegenomen. Hoewel de consumentenprijs van melk ten opzichte van januari dit jaar wel enigszins is gedaald, lag het niveau de afgelopen maanden nog circa 20% boven het prijsniveau in 2006.

De prijzen van de basiszuivelproducten bewogen zich in een stijgende lijn, aanvankelijk geleidelijk maar tegen het einde van het kwartaal was er sprake van een stormachtige ontwikkeling. De wereldmarktprijs van kaas herstelde de laatste maanden licht. Hierdoor stijgen ook de maandelijkse voorschotprijzen die aan melkveehouders worden uitbetaald (figuur 1). De prijzen voor melkquotum bleven aanvankelijk onveranderd maar tegen het einde van het kwartaal trokken deze conform de ontwikkelingen op de zuivelmarkt iets aan.

Omzet en aanwas

Zowel het binnenlandse als het buitenlandse aanbod van nuchtere kalveren was aan het begin van het kwartaal krap. De gunstige prijsontwikkeling van kalfsvlees ging gepaard met een goede vraag. De prijs van de zwartbonte stierkalveren bereikte in juli een top op circa 140 euro per stuk. In de loop van het kwartaal steeg het aanbod iets en daalden de prijzen enigszins. Gemiddeld werden de kalveren dit kwartaal voor bijna 55 euro meer verhandeld dan in het derde kwartaal van 2008. Tegen het eind van het kwartaal was het verschil zelfs opgelopen tot bijna 70 euro. De handel in rundvlees verliep moeizaam. Door een groeiend aanbod daalden in de loop van het kwartaal de prijzen. Het aantal slachtingen van runderen bedroeg in dit kwartaal circa 160.000 stuks, ruim 30.000 meer dan vorig jaar. In de eerste 9 maanden van 2009 zijn ruim 70.000 runderen meer geslacht dan vorig jaar. De handel in melk- en kalfkoeien verliep stroef.

Resultaten

Bovenstaande ontwikkelingen zorgen op een gemiddeld melkveebedrijf met 73 koeien en een melkproductie van circa 580.000 kg voor een lager saldo dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder (figuur 2). Opnieuw is het saldo vooral lager door de lage melkprijs. Ten opzichte van het tweede kwartaal ligt de melkprijs in het derde kwartaal mede door de seizoenstoeslag wel hoger.

De totale opbrengsten zijn in het derde kwartaal ruim 15.000 euro lager dan in dezelfde periode in 2008. Het verschil was in de voorgaande kwartalen aanzienlijk groter. Dit is ook een gevolg van de voerkosten die in het derde kwartaal ruim 3.300 euro lager liggen (-26%) dan in dezelfde periode in 2008. Dit is deels een volume effect omdat er mede door de lage melkprijs minder krachtvoer is aangekocht. Daarnaast zijn de kosten van meststoffen na de sterke prijsstijging in 2008 in het derde kwartaal van 2009 met 800 euro afgenomen. Samen met andere kosten resulteert dit in het derde kwartaal 2009 in een ruim 11.500 euro lager saldo dan in 2008. Over de eerste negen maanden van 2009 is het saldo ruim 45.000 euro lager dan in dezelfde periode in 2008.

